

POUTĚ DO JERUZALÉMA VE STARÉM ZÁKONĚ

Michal Pauli

RESUMÉ

Cílem této diplomové práce je ukázat, jak dalece souvisí problematika starozákonních poutí – coby specifického náboženského fenoménu – s identitou, dějinným utvářením a eschatologickým zacílením vyvoleného národa Izraele na Hospodina, jeho Boha. Izrael přitom svou zkušeností následování Věčného reprezentuje všelidskou touhu dojít plnosti věčného života v nikdy nekončícím štěstí.

Celá práce je rozdělena do tří kapitol. Úvodní kapitola se zabývá základními kontextuálními východisky dané problematiky: jednak antropologií lidského pohybu, spočívající v interpersonálním vztahování se vůči druhému prostřednictvím poznání a svobodného aktu vůle; dále dějinností věřící komunity, která se realizuje v „pouti“ za věčným Bohem; životní příběhem „otce“ všech Božích poutníků Abrahama a nakonec mýtem o všelidském směřování ke společnému cíli, který se naplní až v dokonalé blaženosti všech.

V druhé kapitole se přechází k legislativním normám a předpisům ohledně poutí, jak jsou kodifikovány v Pentateuchu. Zvláštní pohled je přitom věnován konstitutivnímu charakteru slavení poutních svátků, které pomáhají utvářet identitu Božího lidu v různosti prostředí, dob a okolností na jeho dějinné pouti. Tři různé legislativní sbírky, v Pentateuchu obsažené, alespoň částečně nastiňují vývoj liturgie svátků Pesach, Šavuot a Sukot, který vyvrcholí v předexilním Jeruzalémě. Na střet prorocké instituce s institucí královskou a kněžskou v prostředí chrámu na Sijónu se zaměřuje kapitola třetí. Dokazuje se v ní, že dynamika Hospodinova kultu i poutního slavení jsou po usazení se v zaslíbené zemi trvale ohroženy formalismem a statismem. Děje se to, jestliže se věřící komunita spokojuje s už jednou dosaženým a není otevřená pro další Boží vedení. Bez důvěrného společenství s Hospodinem pak snadno ulpívá na nepodstatném a zpronevřuje se tak svému úkolu prostředkovat spásu i jiným národům. Závěr kapitoly náleží eposu o eschatologické pouti, ke které jsou kromě Izraele pozvány i všechny ostatní národy světa, aby na chrámové hoře v Jeruzalémě společně došly věčné blaženosti a univerzálního pokoje.

Výsledkem celé práce je zejména uchopení tématu poutí ve Starém zákoně z hlediska jejich univerzálního zacílení v interpersonální komunikaci mezi lidskou imanencí a Boží transcendencí. Poutě jako specifický náboženský fenomén izraelské věřící komunity nejsou vytrženy z kontextu doby a prostředí, v nichž se uskutečňují. Naopak ho v živém a vzájemném vztahu Boha i člověka pomáhají dynamicky spoluutvářet a transformovat.